

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **P. C. S., s. r. o., M.**, IČO: X., právne zastúpeného **Š. & P., s. r. o., P.**, IČO: X., proti žalovanej **L. H., bytom A.** právne zastúpenej Advokátska kancelária M., s. r. o., Č., IČO: X., **v konaní o zaplatenie 105 383,89 Eur (3 174 795,-- Sk)**, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 17. júna 2010, č. k. 10Cbs 4/2003-334, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 17. júna 2010, č.k.10Cbs 4/2003-334 **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Bratislave napadnutým rozsudkom žalobu zamietol a žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť 12 369,42 Eur na náhradu trov konania žalovanej, k rukám právneho zástupcu žalovanej, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. V odôvodnení napadnutého rozhodnutia uviedol, že Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením zo dňa 18. 12. 2009, č. k. 3 Obo/43/2009 zrušil rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 13. 11. 2008 a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Súd prvého stupňa uviedol, že žalobca si žalobou, došlou dňa 23. 01. 2003 uplatnil právo na zaplatenie 3 174 795,-- Sk z titulu náhrady škody podľa ust. § 373 Obchodného zákonníka spolu s úrokom z omeškania. Na základe vykonaného dokazovania a z dokladov doložených do spisu mal súd prvého stupňa za preukázané, že žalovaná bola od 01. 01. 2001 výkonnou riaditeľkou žalobcu, na základe menovacieho dekrétu a od 21. 11. 2001 konateľkou žalobcu. Mzdové nároky žalovanej boli upravené v manažérskej zmluve, uzavretej medzi žalobcom ako zamestnávateľom a žalovanou ako zamestnancom dňa 26. 04. 2001, dodatku č. 1 zo dňa 18. 10. 2001 a dodatku č. 2 zo dňa 27. 12. 2001. Podľa žalobcu boli nároky na mimoriadne odmeny pre výkonnú riaditeľku stanovené v uznesení valného zhromaždenia žalobcu podľa listu konateľa žalobcu zo dňa

01. 06. 2001. Zároveň na zasadnutí predstavenstva jediného spoločníka žalobcu, ktoré sa konalo dňa 31. 01. 2002, boli stanovené odmeny členov štatutárnych orgánov pre Č., S. a M. na rok 2002, a to na sumu 15 000,-- CZK. Rozhodnutím spoločníka žalobcu zo dňa 27. 06. 2002 bola žalovaná odvolaná z funkcie konateľky žalobcu. Zároveň bola uzatvorená dohoda o rozviazaní pracovného pomeru ku dňu 30. 06. 2002. Po vykonanom audite žalobca zistil, že žalovaná si ako konateľka žalobcu určovala a vyplácala vyššie mzdy oproti mzdovým nárokom. Pevná mzda žalovanej bola stanovená podľa manažérskej zmluvy na sumu 55 000,-- Sk mesačne a od 01. 01. 2002 na sumu 70 000,-- CZK v aktuálnom kurzovom prepočte na SKK. Pohyblivá zložka mzdy žalovanej bola stanovená v manažérskej zmluve na sumu 20 000,-- Sk, od 01. 01. 2002 na sumu 120 000,-- CZK, avšak jej vyplatenie bolo viazané na podmienky stanovené v čl. III. manažérskej zmluvy a splatnosť bola stanovená na obdobie po ukončení kalendárneho roka a po vykonaní ročného hodnotenia zamestnanca. Podľa názoru žalobcu neboli splnené stanovené podmienky na vyplatenie pohyblivej mzdy v roku 2001, ani v roku 2002. Nárok žalovanej na pravidelné mimoriadne odmeny v priebehu roku 2001 vyplýval z listu konateľa žalobcu zo dňa 01. 06. 2001. Nároky na jednotlivé kalendárne mesiace vznikol až na základe dosiahnutia určitých ekonomických výsledkov (percentuálny podiel tzv. klientskej recidívy, stanovený v rozhodnutí konateľa na výšku 1,5%). Podmienky na vyplatenie tejto mimoriadnej odmeny boli splnené iba v mesiacoch jún až september 2001. Na základe rozhodnutia spoločníka mala žalovaná nárok na ročnú odmenu za rok 2001 vo výške dvoch základných mesačných miezd, t. j. v sume 110 000,-- Sk. Na zasadnutí predstavenstva žalobcu, konaného dňa 31. 01. 2002, bolo rozhodnuté o odmenách za výkon funkcie štatutárneho zástupcu každej zo spoločností v rámci holdingovej štruktúry od 01. 01. 2002, pričom žalovaná mala nárok na odmenu v sume 15 000,-- CZK. Podľa žalobcu neoprávnene zaplatil žalovanej čistú mzdu a z toho na vyplývajúcich vyšších preddavkoch na daň z príjmov fyzických osôb v roku 2001 sumu 1 959 402,-- Sk a za rok 2002 sumu 1 188 393,-- Sk.

Súd prvého stupňa mal ďalej za preukázané, že podľa čl. II. manažérskej zmluvy, uzatvorenej dňa 26. 04. 2001 sporovými stranami, pevná mzda je 55 000,-- Sk brutto mesačne, pohyblivá mzda 20 000,-- Sk brutto mesačne. Podľa dodatku č. 2 k manažérskej zmluve sa pevná mzda upravila na sumu 70 000,-- CZK brutto mesačne a pohyblivá mzda v maximálnej výške 120 000,-- CZK brutto, prepočítaná priemerným mesačným kurzom v slovenských korunách, určeným NBS za mesiac, v ktorom vznikol zamestnancovi nárok

na mzdu. S cieľom hmotne zainteresovať žalovanú, boli vyhlásené podľa uznesenia valného zhromaždenia podmienky pre stanovenie a vyplatenie mimoriadnej odmeny za obdobie od 01. 06. 2001 do 31. 12. 2001. Podľa dielčieho výpisu zo zápisu z rokovania predstavenstva P., a. s., zo dňa 31. 01. 2002, bol schválený systém odmeňovania štatutárnych orgánov a výkonného managementu. Z vyjadrenia žalovanej na pojednávaní dňa 11. 02. 2004 súd prvého stupňa zistil, že žalovaná bola v stálom kontakte so zástupcami žalobcu a plnila úlohy a príkazy v prospech a v záujme prosperujúcej hospodárskej činnosti žalobcu.

Súd prvého stupňa na základe vykonaného dokazovania a z dokladov, doložených do spisu sporovými stranami, mal za preukázané, že predmetom sporu je náhrada škody. Žalobca súdu preukázal, že so žalovanou uzatvoril dňa 26. 04. 2001 manažérsku zmluvu. Podľa tejto zmluvy bola žalovanej vyplácaná pevná a pohyblivá mzda. Vychádzajúc z návrhu na mimoriadnu odmenu zo dňa 01. 06. 2001, na základe splnenia určitých podmienok bol stanovený výpočet odmeny pre žalovanú. Vychádzajúc z dokladov, doložených do spisu žalobcom, nebolo preukázané, že by žalovaná žalobcovi spôsobila škodu porušením, resp. neplnením určitých povinností. Mzda, v jej členení na pevnú a pohyblivú zložku, bola vyplácaná presne podľa podkladov, ktoré mal žalobca každý mesiac k dispozícii. Tak isto mimoriadna odmena bola vypočítaná podľa koeficientu, ktorý stanovil žalobca, po splnení predpokladov na jej priznanie. Zo strany žalobcu nebolo preukázané, že by žalovaná úmyselne nejakým spôsobom skreslila podklady k vyplateniu jej mzdových - platových nárokov u žalobcu. Žalobca, resp. štatutárni zástupcovia spoločníka žalobcu mali dostatok informácií a podkladov k tomu, aby priebežne mesačne si zistili poklady k úhradám miezd všetkých pracovníkov i štatutárnych orgánov v spoločnosti žalobcu a mali dostatok právnych nástrojov na ich event. nápravu v prípade zistenia nedostatkov. Zo strany žalobcu nebolo preukázané, že by počas výkonu funkcie žalovanej v spoločnosti žalobcu došlo k skresleniu mzdových údajov a neoprávneného vyplatenia jej mzdových nárokov u žalobcu. Preto súd prvého stupňa žalobu zamietol a o trovách konania rozhodol podľa ust. § 142 ods. 1 O. s. p.

Proti napadnutému rozsudku podal odvolanie žalobca, v ktorom uviedol, že podkladom pre napadnutý rozsudok sú skutkové zistenia súdu, ktoré nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní a napadnutý rozsudok preto vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. S vyhodnotením vykonaného dokazovania súdom prvého stupňa žalobca nesúhlasí, nakoľko nevychádza z objektívneho a komplexného posúdenia rozhodujúcich

skutočností a je založené na nesprávnych skutkových a právnych zisteniach. Prvostupňový súd v odôvodnení napadnutého rozsudku vyhodnotil vykonané dokazovanie len vo všeobecnej a nekonkrétnej rovine, v tomto smere je napadnutý rozsudok nepreskúmateľný pre nedostatok dôvodov. Súd prvého stupňa podľa odvolateľa, na rozdiel od svojich skorších rozsudkov, pojal do odôvodnenia napadnutého rozhodnutia aj jednoduchý prehľad príslušných vykonaných dôkazov, len listinných, z ktorých pri svojom rozhodovaní vychádzal, a teda aj právnych listín, z ktorých vyplývali jednotlivé nároky žalovanej. Odvolateľ však má za to, že týmto listinám súd prvého stupňa nevenoval náležitú pozornosť a v odôvodnení napadnutého rozsudku sa s nimi náležite nevysporiadal. V odôvodnení totiž opätovne chýba ich kvalifikované vyhodnotenie, pričom prvostupňový súd vôbec nevyhodnotil a ani len nespomenul „Zápis z predstavenstva jediného spoločníka žalobcu - spoločnosti P., a. s., P. zo dňa 30. 11. 2001“, z ktorého vyplýva nárok žalovanej na mesačnú odmenu vo výške 1 500,-- EUR za mesiace december 2001 a január 2002.

Odvolateľ sa ďalej so záverom súdu prvého stupňa o tom, že nedošlo k neoprávnenému vyplateniu finančných nárokov žalovanej a že si žalovaná nevyplácala vyššiu mzdu a odmeny, než na aké mala nárok, keďže žalovaná ako konateľka žalobcu neporušila žiadnu zo svojich povinností, nestotožňuje a považuje tieto závery za nesprávne. Odvolateľ dodal, že z odôvodnenia napadnutého rozsudku nevyplýva, že by sa prvostupňový súd vôbec zaoberal výpočtom sumy mzdy žalovanej (ako zamestnankyne, výkonnej riaditeľky) a odmeny žalovanej (ako konateľky), na ktoré mala žalovaná nárok.

Súd prvého stupňa právnenému zdôvodneniu značného rozdielu medzi oprávnenými finančnými nárokmi žalovanej a sumami skutočne vyplatenými žalovanej, podľa odvolateľa nevenoval dostatočnú pozornosť a tiež sa s touto skutočnosťou v odôvodnení napadnutého rozsudku vôbec nezaoberal, resp. ani tabuľku, predloženú žalobcom, neuviedol ani ako jeden z listinných dôkazov, z ktorých pri svojom rozhodovaní vychádzal. V tomto smere považuje žalobca vyhodnotenie dôkaznej situácie prvostupňovým súdom za nedostatočné, z ktorého dôvodu prvostupňový súd nemohol dospieť k jednoznačnému záveru, že si žalovaná nevyplácala vyššiu mzdu a odmeny, než na aké mala nárok.

Podľa odvolateľa taktiež zo žiadnej z listín predložených v konaní, nijako nevyplýva, že všetky sumy, ktoré si žalovaná reálne vyplatila v danom období, si vyplatila oprávnene.

Má za to, že práve naopak, z listín predložených žalobcom je jednoznačne zrejmé, že žalovaná nebola oprávnená vyplácať si predovšetkým odmenu za výkon funkcie člena predstavenstva m. spoločnosti P. H. z prostriedkov žalobcu, ročnú odmenu za rok 2001 vo výške 12-násobku mesačnej základnej mzdy, mimoriadnu odmenu i napriek neplneniu recidívy 1,5% a pohyblivú mzdu.

Žalobca v podanom odvolaní ďalej poukázal na to, že v napadnutom rozhodnutí nie je riešená zodpovednosť žalovanej ako konateľky žalobcu, za spôsobenú škodu žalobcovi. Súd prvého stupňa ani neuvádza, na základe akých dôkazov svoje závery vyvodil, resp. aké „podklady a informácie“ mal pri rozhodovaní na mysli. Odvolateľ zdôraznil, že predmetom konania je nárok na náhradu škody podľa ust. § 373 Obchodného zákonníka, pričom zodpovednosť za škodu podľa Obchodného zákonníka je objektívnou zodpovednosťou, kde zavinenie škodcu, úmyselné či nedbanlivostné, nie je predpokladom vzniku zodpovednosti za škodu a vôbec nie je predmetom dokazovania pred súdom.

Podľa odvolateľa súd do odôvodnenia napadnutého rozsudku pojal vyhodnotenie len jedinej svedeckej výpovede, a to svedka p. S., pričom v prvostupňovom konaní bolo vykonaných viacero svedeckých výpovedí (p. K., p. C., p. M., p. B., p. C.), ktoré prvostupňový súd v odôvodnení napadnutého rozsudku vôbec nevyhodnotil a dokonca sa o nich ani len nez zmienil. V tomto smere považuje odvolateľ odôvodnenie napadnutého rozsudku za nedostatočné. Pritom z výpovede svedkov p. B. a p. C. je jednoznačne zrejmé, že žalovaná si vyplácala sumy, na ktoré vôbec nemala nárok.

Odvolateľ poukázal aj na to, že v napadnutom rozhodnutí súd prvého stupňa nerešpektoval právny názor odvolacieho súdu nielen zo dňa 18. 12. 2009, ale ani zo dňa 28. 06. 2006.

V podanom odvolaní žalobca taktiež uviedol, že žalovaná jednoznačne porušila svoju povinnosť, ustanovenú jej Obchodným zákonníkom ako konateľka, v rámci obchodnoprávnej roviny vzťahu žalobca a žalovaná. K porušeniu tejto povinnosti došlo z pozície konateľky, nie z pozície zamestnanca, t. j. žalovaná porušila svoju zákonnú povinnosť, ktorú mala v rámci obchodnoprávneho vzťahu ako mandatár. Žalovaná ako konateľka porušila svoju povinnosť podľa ust. § 567 ods. 1, § 567 ods. 2 a ust. § 135a Obchodného zákonníka,

nakoľko nepostupovala pri zariaďovaní záležitostí spoločnosti žalobcu s odbornou starostlivosťou a neuskutočňovala činnosť, na ktorú sa zaviazala, podľa pokynov mandanta a v súlade s jeho záujmami, ktoré poznala alebo musela poznať. Konanie žalovanej spočívalo v tom, že v období od 10/2001 až do 06/2002 nerešpektovala (porušila) pravidlá odmeňovania, jasne stanovené u žalobcu, a to pokiaľ ide o určovanie a vyplácanie svojej mzdy ako zamestnankyne a výkonnej riaditeľky, ako aj svojej odmeny ako konateľky a vyplatila si ako konateľka seba samej ako zamestnancovi/výkonnej riaditeľke a konateľke mzdu a odmeny v neoprávnenej výške. Je nesporné, že žalovaná ako konateľka žalobcu v období od októbra 2001 do júna 2002 stanovovala presnú výšku miezd všetkých zamestnancov žalobcu, vrátane svojej vlastnej mzdy a v tejto súvislosti určovala konkrétne pokyny mzdovej účtovníčke a zadávala príslušné prevodné príkazy na úhradu jednotlivých miezd a preddavkov na daň z príjmov fyzických osôb. U všetkých zamestnancov, s výnimkou výkonnej riaditeľky, žalovaná stanovila mzdu v súlade s písomnými dohodami, v jej vlastnom prípade však od doby vymenovania do funkcie konateľky nastal evidentný rozpor s pravidlami odmeňovania.

Z doteraz vykonaného dokazovania je podľa odvolateľa zrejmé, že žalovanej sa nepodarilo preukázať ňou tvrdenú obranu najmä v tom smere, že by v súvislosti s vyplácaním neoprávnene nadhodnotených miezd a odmien:

a/ mala preukázateľný súhlas kompetentnej osoby, resp. orgánu na vyplácanie si akýchkoľvek iných súm ako tých, ktoré uvádza žalobca,

b/ pridržiavala sa pokynov zástupcov jediného spoločníka žalobcu v súvislosti s vyplácaním nadhodnotených odmien a miezd,

c/ zástupcovia jediného spoločníka navrhovateľa mali každý mesiac k dispozícii účtovné doklady, vrátane mzdových podkladov zamestnancov aj jej,

d/ mala oprávnený nárok na vyplatenie akýchkoľvek iných súm než tých, ktoré uvádza žalobca.

Žalovanej sa podľa odvolateľa predovšetkým nepodarilo preukázať, že bola oprávnená vyplácať si odmeny za výkon funkcie člena predstavenstva m. spoločnosti P. H. (sesterská spoločnosť žalobcu) z prostriedkov žalobcu. Takéto oprávnenie jednoznačne nevyplýva zo Zápisu z predstavenstva P., a. s., zo dňa 30. 11. 2001, na ktoré sa žalovaná odvoláva, ani zo žiadnej inej zápisnice z predstavenstva P., a. s., čo je preukázané aj

z výpovede svedka Ing. D. C. Ďalej sa žalovanej nepodarilo preukázať, že bola oprávnená vyplatiť si ročnú odmenu za rok 2001 vo výške 660 000,-- SKK, k tomuto predstavenstvo P., a. s., nikdy nedalo súhlas, takýto súhlas nedal ani p. B., ako to tvrdí žalovaná. Rovnako sa žalovanej nepodarilo preukázať, že bola oprávnená vyplácať si mimoriadne odmeny v zmysle rozhodnutie konateľa žalobcu zo dňa 01. 06. 2001 v spojení s uznesením valného zhromaždenia, ako ani, že bola žalovaná oprávnená vyplácať si pohyblivú mzdu podľa Manažerskej zmluvy zo dňa 26. 04. 2001 a jej dodatkov v žalovanom období (t. j. v období od októbra 2001 do júna 2002), nakoľko neboli splnené podmienky na vznik nároku žalovanej, na túto pohyblivú mzdu stanovenú v článku III. Manažerskej zmluvy.

Odvolateľ má za to, že v konaní dostatočne preukázal všetky predpoklady vzniku zodpovednosti za škodu na strane žalovanej, a to vznik škody na strane žalobcu, protiprávny úkon na strane žalovanej a tiež príčinnú súvislosť medzi nimi.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti, súd prvého stupňa na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, nesprávne posúdil vec po právnej stránke a vydal rozhodnutie, v odôvodnení ktorého je viacero nesprávností a v ktorom sa komplexne a objektívne nevysporiadal so všetkými vykonanými dôkazmi. S poukazom na tieto dôvody odvolateľ navrhuje, aby odvolací súd napadnutý prvostupňový rozsudok zmenil tak, že žalobe v plnom rozsahu vyhovie a prizná žalobcovi náhradu trov konania.

Žalovaná vo svojom vyjadrení k podanému odvolaniu uviedla, že pokladá návrh žalobcu v celom rozsahu za nedôvodný. Totiž náhradu škody podľa Občianskeho zákonníka si nemôže s úspechom uplatniť ten, kto si škodu spôsobil sám a obzvlášť nie ten, kto si škodu spôsobil protiprávnym konaním. Žalobca opätovne poukázal, že si svoj nárok uplatnil v dvoch právnych rovinách, a to obchodnoprávnej rovine porušenia ust. § 567 ods. 1 a 2 Obchodného zákonníka a v pracovnoprávnej rovine, keďže žalovaná bola aj výkonnou riaditeľkou žalobcu a mala podpísanú manažersku zmluvu. K tejto zásadnej prejudiciálnej otázke žalovaná uvádza, že žalobca v podanom návrhu na uplatnenie náhrady škody nepravdivo uvádza skutočnosti a naproti tomu prenáša celú zodpovednosť na žalovanú, pritom sa žalobca odvoláva na uzavretú manažersku zmluvu, vrátane jej dodatkov, pretože sústavne mení právnu kvalifikáciu a odvoláva sa vo svojom odvolaní na skutočnosti, ktoré nemajú oporu v zákone. Žalovaná má za to, že žalobca zatajuje vážne právne skutočnosti, týkajúce sa

žalovanej, ktorá do dňa odchodu, t. j. 20. 06. 2002 vykonávala svoju funkciu v súlade s odbornom starostlivosťou, v dobrej viere a výslovne konala v záujme spoločnosti. Žalobca nepredložil žiadne vierohodné relevantné dôkazy, ktoré by mali preukázať jeho tvrdenia. Žalovaná dodala, že od vzniku spoločnosti, t. j. 24. 07. 2000 v časti štatutárny orgán – konatelia, boli títo sústavne odvolávaní z funkcie, a preto nie je možné súhlasiť s tvrdením, že žalovaná porušila svoju povinnosť podľa ust. § 567 ods. 1, § 567 ods. 2 a ust. § 135a Obchodného zákonníka. Táto skutočnosť bola na základe písomných a svedeckých dokazovaní vyvrátená a prvostupňový súd veľmi dôsledne vykonal dôkaznú povinnosť a s poukazom na ust. § 132 O. s. p., dôkazy hodnotil podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliadol na všetko, čo vyšlo za konania najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci. K výpovedi svedkov pána B. a Ing. D. C. žalovaná uviedla, že tieto výpovede v žiadnom prípade nie sú vierohodné, nakoľko sú účelové a súd prvého stupňa ich správne vyhodnotil.

Žalovaná zdôraznila, že v danej veci samotná manažérska zmluva odporuje kogentným ustanoveniam Obchodného zákonníka. Pri spoločnosti s ručením obmedzeným musí zmluvu schváliť valné zhromaždenie. Pre nedostatok písomnej formy a neschválenia zmluvy je preto táto zmluva neplatná. Žalobca sa dovoľával na pojednávaní údajného porušenia ust. § 567 ods. 1, 2 Obchodného zákonníka, pritom mandátna zmluva zakladá relatívny obchodný záväzkový vzťah podľa ust. § 261 ods. 1, 2 Obchodného zákonníka. Žalovaná mala pri kreovaní vzťahu so spoločnosťou (žalobcom) status fyzickej osoby a z tohto dôvodu jej zmluvný vzťah musí primárne podliehať úprave Občianskeho zákonníka. Žalobca preto márne poukazuje na Obchodný zákonník, nakoľko mu tento predpis za daného skutkového vzťahu odškodnenie neumožňuje.

Z dôvodov hodných osobitného zreteľa navrhuje žalovaná žalobu zamietnuť. Má za to, že žalobca nepreukázal, ani nezdokumentoval vierohodnými dokladmi, že by sa za dobu od októbra 2001 až do 30. 06. 2002 žalovaná obohatila a spôsobila škodu. Žalovaná poukázala na to, že zodpovednosť za škodu sa snaží žalobca preukázať aj ust. § 135a Obchodného zákonníka o zodpovednosti konateľov za škodu a tieto majú povahu *lex specialis* voči všeobecným ustanoveniam o náhrade škody v ust. § 373 a nasl. Obchodného zákonníka. Z tohto nesporne vyplýva, že štatutárny orgán (žalovaná) nezodpovedá za spôsobenú škodu spoločnosti, pretože sa nemôže opierať o ustanovenia, ktoré nikdy neporušila. Tejto

zodpovednosti sa konateľ zbavil, že pri výkone svojej pôsobnosti postupoval s odbornou starostlivosťou a že jeho konanie bolo v záujme spoločnosti. Štatutárny orgán, resp. žalovaná nezodpovedá za škodu spôsobenú spoločnosti, pretože jej konanie bolo v súlade s uznesením valného zhromaždenia spoločnosti. Taktiež nezodpovedá za škodu, lebo všetky príkazy vykonávala len výslovne so súhlasom člena predstavenstva (vid' zápisnica o pojednávaní zo dňa 05. 05. 2004.) Odborná starostlivosť štatutárneho orgánu - žalovanej sa prejavila aj v ustálení, nakoľko konala podľa platných právnych predpisov v tom čase účinných. Pri posudzovaní zodpovednosti štatutárneho orgánu (žalovanej) súdy prihliadali aj na posúdenie miery zdravého rizika v podnikaní, ktorého výsledkom mohla byť aj strata pre spoločnosť a tým vznik škody. V danom prípade vznik takejto škody však nie je dôvodom na uplatňovanie náhrady škody voči štatutárnemu orgánu - žalovanej. Z tohto jednoznačne vyplýva, že žalovaná vždy konala s odbornou starostlivosťou a v záujme spoločnosti. V samotnej zmluve o výkone funkcie však nemôže žalobca obmedziť zodpovednosť žalovanej, lebo takáto dohoda je zakázaná. V konečnom dôsledku taká úprava nebola prekážkou a neohrozovala oprávnené záujmy tretích osôb, pretože žalobca nikdy nemal žiadne relevantné námietky voči jej práci. Z tohto dôvodu žalovaná nenaplnila absolútne žiadne princípy objektívnej zodpovednosti, pretože počas výkonu svojej funkcie túto nezneužívala, ale vždy ju vykonávala s odbornou starostlivosťou a v súlade so záujmami spoločnosti.

Záverom svojho vyjadrenia žalovaná uviedla, že žalobca neunesol dôkazné bremeno a nepreukázal súdu prvého stupňa žiadne právne relevantné listinné dôkazy, ktorými mali byť preukázané jeho tvrdenia, tieto dôkazy v konaní súdu prvého stupňa neboli predložené, aj keď mu v tom nič nebránilo. Za týchto okolností žalobca nepreukázal existenciu konania porušenia povinností, ktoré mala žalovaná ako konateľka porušiť, teda porušenie inej právnej povinnosti ako jedného z predpokladov pre vznik práva. Jeho nárok, aj z tohto dôvodu, je preto bezdôvodný. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti, preto žalovaná navrhuje návrh žalobcu ako nedôvodný zamietnuť a rozhodnutie súdu prvého stupňa ako vecne správne potvrdiť, s určením povinnosti žalobcu nahradiť trovy odvolacieho konania a právneho zastúpenia žalovanej.

Najvyšší súd Slovenskej republiky prejednal vec podľa ust. § 212 ods. 1 a § 214 ods. 2 O. s. p., v medziach dôvodov odvolania a bez nariadenia pojednávania a dospel k záveru, že sú splnené predpoklady pre zrušenie napadnutého rozhodnutia.

Z podaného odvolania okrem iného vyplýva, že k porušeniu základného práva odvolateľa na súdnu ochranu a spravodlivý súdny proces, napadnutým rozsudkom došlo najmä tým, že toto rozhodnutie súdu prvého stupňa neobsahuje žiadne vecné a právne odôvodnenie v súvislosti s ust. § 135a Obchodného zákonníka, nemožno z neho zistiť dôvody, pre ktoré súd prvého stupňa návrh žalobcu zamietol. Napadnuté rozhodnutie zároveň podľa odvolateľa nerešpektuje skorší názor najvyššieho súdu ako súdu odvolacieho, hoci súd prvého stupňa ním bol viazaný.

Podľa ustanovenia § 153 ods. 1 O. s. p. súd rozhodne na základe skutkového stavu zisteného z vykonaných dôkazov, ako aj na základe skutočností, ktoré neboli medzi účastníkmi sporné, ak o nich alebo o ich pravosti nemá dôvodné a závažné pochybnosti.

Pri rozsudku musí súd skúmať skutkový stav v najširšej miere. Pri sporovom konaní je predmet zisťovania skutkového stavu vymedzený tvrdeniami účastníkov konania. Podľa ust. § 120 ods. 1 O. s. p. účastníci sú povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Súd rozhodne, ktoré z označených dôkazov vykoná. Súd môže výnimočne vykonať aj iné dôkazy, ako navrhujú účastníci, ak je ich vykonanie nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. Ako vyplýva z citovaného ustanovenia, dokazovanie, t. j. vykonávanie a hodnotenie dôkazov je činnosť súdu, prostredníctvom ktorej skúma, či tvrdenia účastníkov konania sú pravdivé. Súd musí vo svojom rozhodnutí vychádzať zo skutkového stavu, ktorý zodpovedá dôkazným tvrdeniam účastníkov konania, skutočností, ktoré nie sú medzi účastníkmi sporné a súd o nich alebo ich pravdivosti nemá dôvodné a závažné pochybnosti, skutočností, ktoré nie je nutné dokazovať (ust. § 121 O. s. p.) a skutočností, vyplývajúcej z právnych alebo skutkových domniek, ako aj právnych fikcií.

Ak chce byť žalobca v spore úspešný, musí v žalobe uviesť skutočnosti, odôvodňujúce ním uplatňovaný nárok voči žalovanému. O týchto skutočnostiach je povinný poskytnúť tzv. plný dôkaz. To je výraz, ktorým právna teória označuje dôkaznú situáciu, kedy procesná strana v plnej miere, bez akýchkoľvek pochybností preukáže svoje skutkové tvrdenie a súd je

povinný z týchto skutočností pri svojom rozhodnutí vychádzať. To isté platí aj pre žalovaného ohľadom skutkových tvrdení, ktoré vznesie v rámci obrany voči žalobnému návrhu a ktoré odôvodňujú ním uplatnenú námietku. Uplatnenie námietky žalovaného treba odlišovať od jeho obrany, založenej na predložení protidôkazu. Za protidôkaz právna teória považuje dôkaz, ktorý vyvracia, resp. spochybňuje tvrdenia protistrany, nezakladá sa na nových skutočnostiach (ako námietka), ale na vyvrátení, prípadne spochybnení skutkových tvrdení, na základe ktorých zakladá svoj nárok protistrana. Vzhľadom na to, že v civilnom práve Slovenskej republiky platí princíp voľného hodnotenia dôkazov, závisí od úvahy súdu, či žalobca poskytol plný dôkaz o skutočnostiach, na ktorých zakladá svoj nárok, alebo či žalovaný poskytol plný dôkaz o skutočnostiach, zakladajúcich námietku. To isté platí aj pri hodnotení protidôkazu, pričom by sa malo uplatňovať pravidlo, že ak jedna strana v dôsledku predloženia protidôkazu úspešne vyvráti, alebo spochybní tvrdenie protistrany, nemôže súd považovať takéto tvrdenie vo svojom rozhodnutí za dokázané. Dôkazným bremenom sa rozumie procesná zodpovednosť účastníka konania za výsledok konania. Dôkazné bremeno ohľadom určitých skutočností leží na tom účastníkovi konania, ktorý z existencie týchto skutočností vyvodzuje pre seba priaznivé právne dôsledky; ide o toho účastníka, ktorý existenciu týchto skutočností tiež tvrdí.

Po dôkladnom oboznámení sa s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, Najvyšší súd Slovenskej republiky poukazuje na čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ako aj na ust. § 157 ods. 1, 2 O. s. p., na ktoré ustanovenie už odvolací súd poukázal vo svojom skoršom rozhodnutí. Odvolací súd konštatuje, že napadnuté rozhodnutie znova vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a je nepreskúmateľné, čím bolo žalobcovi upreté právo na spravodlivý proces.

Odvolací súd konštatuje, že súd prvého stupňa v napadnutom rozhodnutí a v ostatnom konaní nevenoval pozornosť žiadnej zo skutočností, ktoré skutočnosti boli zdôraznené v skoršom zrušovacom rozhodnutí odvolacieho súdu. Súd prvého stupňa vo veci opätovne rozhodol, bez potrebného vykonania dokazovania a bez zhodnotenia všetkých predložených listinných dokladov oboma účastníkmi konania.

Vzhľadom na vyššie uvedené, súd prvého stupňa nedostatočne zistil skutkový stav veci a jeho rozhodnutie je predčasné. Podľa odvolacieho súdu odôvodnenie napadnutého

rozsudku je nedostatočné a je nepresvedčivé, keď súd prvého stupňa v napadnutom rozhodnutí nedal odpoveď na tie otázky, ktoré majú pre vec podstatný význam a nemožno ho preto považovať ani za také, ktoré zodpovedá požiadavke plnej realizácie základného práva účastníka na spravodlivý proces.

Súd prvého stupňa sa ani v tomto prípade pri vydaní nového rozhodnutia dôsledne neriadil právnym názorom odvolacieho súdu, vyplývajúceho z jeho uznesenia vydaného dňa 18. 12. 2009, sp. zn. 3 Obo 43/2009. Odôvodnenie rozhodnutia súdu prvého stupňa nespĺňa náležitosti riadneho odôvodnenia, čím bolo žalobcovi upreté právo na spravodlivý proces.

Odvolací súd zdôrazňuje, že obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je aj právo účastníka konania, ako aj iného zainteresovaného subjektu na rozhodnutie, ktorého dôvody sú zjavné a zreteľné, pretože práve odôvodnenie rozhodnutia je zárukou toho, že výkon spravodlivosti nebude arbitrárny (I. ÚS 117/07).

K znakom právneho štátu a medzi jeho základné hodnoty patrí neoddeliteľne princíp právnej istoty (čl. 1 ods. 1 ústavy, napr. PL. ÚS 36/95), ktorého neopomenuteľným komponentom je predvídateľnosť práva. To znamená okrem iného aj to, že každý adresát právnej normy sa môže dôvodne spoliehať na to, že všeobecný súd nielenže bude platné právo aplikovať, ale i na to, že bude rešpektovať právny názor, ktorým je viazaný, ak mu takúto povinnosť ukladá zákon. Opačný prístup už sám osebe predstavuje porušenie základného práva na súdnu ochranu, ako aj práva na spravodlivý proces.

Ani nezávislosť sudcov všeobecných súdov pri ich rozhodovaní podľa § 2 ods. 2 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sudcoch a prísediacich“) nie je absolútna a bez akýchkoľvek hraníc a podmienok. Keby sa nezávislosť chápala tak, že sudca môže rozhodnúť hocijako, viedlo by to k svojvôli, pretože v takom prípade by sudca sám tvoril právo podľa svojich predstáv a vystupoval by ako zákonodarca. V právnom štáte to nemožno takto vysvetľovať. Tomu nasvedčuje aj samotný text vyššie citovaného ustanovenia, v zmysle ktorého sudca musí rozhodovať v súlade so zákonom. Ak musí sudca rozhodovať v súlade

so zákonom, potom je povinný rešpektovať i zákonom stanovené hranice pre jeho rozhodovanie. Takouto hranicou, stanovenou zákonom, je aj povinnosť rešpektovať zásah do obsahového rozhodovania zo strany iného súdu, ak takéto obmedzenie vyplýva zo zákona.

V tomto prípade bolo takýmto zákonným ustanovením ustanovenie § 226 O. s. p., ktoré jednoznačne ustanovuje, že ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie na nové rozhodnutie, je súd prvého stupňa viazaný právnym názorom odvolacieho súdu.

Takáto povinnosť vyplýva aj z ustanovenia § 2 ods. 4 zákona o sudcoch a prísediacich, podľa ktorého za podmienok ustanovených osobitnými predpismi, ktorým je napríklad Občiansky súdny poriadok, je sudca viazaný aj právnym názorom, ktorý vyslovil vo svojom rozhodnutí súd vyššieho stupňa.

Z obsahu spisu sa zisťuje, že predmetom konania je náhrada škody, ktorá mala žalobcovi vzniknúť tým, že žalovaná ako konateľka spoločnosti žalovaného si vyplatila vyššie sumy mzdy z funkcie výkonného riaditeľa a odmeny z titulu funkcie konateľa spoločnosti žalobcu, než ktoré jej prináležali.

Žalobca najmä tvrdil, že žalovaná nebola oprávnená vyplácať si pohyblivú zložku mzdy podľa Manažerskej zmluvy zo dňa 26. 04. 2001 v znení jej dodatkov (č. 1. 12, 15 a 16 spisu), v období od októbra 2001 do júna 2002, nakoľko neboli splnené podmienky na vznik nároku žalovanej v zmysle článku III. tejto zmluvy.

Tiež tvrdil, že žalovanej neprináležala mimoriadna odmena v zmysle listu konateľa žalobcu z 01. 06. 2001 (č. 1. 17 spisu) za mesiace od októbra 2001, pretože klientská recidíva prekročila stanovené 1,5%.

Podľa žalobcu si žalovaná neoprávnene vyplatila aj ročnú odmenu 660 000,-- Sk vo výške 12-násobku mzdy a odmeny za výkon funkcie člena predstavenstva maďarskej spoločnosti P. H. (sesterskej spoločnosti žalobcu) z finančných prostriedkov spoločnosti žalobcu.

Súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom bez vyhodnotenia jednotlivých konkrétnych dôkazov, bez ďalšieho uzavrel, že žalovaná si mzdu vyplácala podľa podkladov, ktoré mal žalobca mesačne k dispozícii a žalobca nepreukázal, že úmyselne skreslila podklady k vyplateniu jej mzdových nárokov, pričom žalobca mal dostatok právnych nástrojov na ich eventuálnu nápravu.

Je potrebné prisvedčiť žalobcovi, že takéto rozhodnutie súdu prvého stupňa nemá zákonné náležitosti, je nedostatočné, nepresvedčivé a arbitrárne a vychádza tiež z nesprávneho právneho posúdenia.

Žalobca uplatnený nárok vyvodzuje totiž z Obchodného zákonníka, v zmysle ktorého zodpovednosť za škodu je upravená ako objektívna, a teda jej predpokladom nie je zavinenie, pre ktorý dôvod úmysel žalovanej je bezpredmetný.

Úlohou súdu prvého stupňa bolo predovšetkým skúmať, či pre vyplatenie uvedených jednotlivých nárokov žalovanej, boli právne relevantným spôsobom splnené podmienky a po vykonanom dokazovaní v rozhodnutí v súlade s ust. § 157 ods. 2 O. s. p. uviesť, ktoré skutočnosti mal za preukázané a tiež z ktorých dôkazov pritom vychádzal a akými úvahami sa pritom riadil a vec právne zhodnotiť.

Súd prvého stupňa mal v konaní skúmať predovšetkým skutočnosť, či žalobcom tvrdené mzdové nároky boli právne relevantným spôsobom schválené a či o odmene konateľa a jej vyplatení rozhodlo v danom prípade predstavenstvo spoločníka žalobcu, vykonávajúce pôsobnosť valného zhromaždenia, ktorému táto kompetencia prináleží.

V tejto súvislosti je potrebné poukázať však aj na to, že žalobca nie všetky jednotlivé nároky, čo do momentu ich vzniku, ako i výšky špecifikoval a tiež aj na skutočnosť, že v prípade mimoriadnej odmeny v zmysle listu konateľa z 01. 06. 2001 (č. 1. 17 spisu), upravené podmienky umožňovali odmenu aj pri prekročení klientskej recidívy, za splnenia jej ďalších predpokladov.

Žiada sa tiež dodať, že rozhodnutie o odmene konateľa prislúcha valnému zhromaždeniu spoločnosti (v danom prípade predstavenstvu jediného spoločníka spoločnosti

žalobcu ako kolektívnemu orgánu), len ktorému preto prináleží rozhodnúť aj o jej vyplatení, v prípade použitia iných finančných prostriedkov.

Bez povšimnutia nemožno ponechať tiež, že ust. § 135a Obch. zák., aj z ktorého ustanovenia žalobca svoje právo tiež odvodzuje, bolo zavedené až novelou č. 500/2001 Z. z. s účinnosťou od 01. 01. 2002, v zmysle ktorej nároky z právnych vzťahov, ktoré vznikli pred jej účinnosťou, sa posudzujú podľa doterajších predpisov.

Pretože uvedeným postupom súd prvého stupňa obmedzil žalobcu v jeho práve na spravodlivé konanie a pri podaní opravného prostriedku vo vzťahu k zákonom vymedzeným odvolacím dôvodom, v dôsledku čoho mu odňal možnosť konať pred súdom odvolanie žalobcu, podané z tohto dôvodu, je preto opodstatnené.

Vzhľadom na uvedené zistenia Najvyšší súd Slovenskej republiky preto napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave podľa § 221 ods. 1 písm. f/ a h/ a ods. 2 O. s. p. zrušil a vec vrátil tomuto súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, v ktorom s poukazom na ustanovenie § 224 ods. 3 O. s. p. rozhodne o trovách celého konania.

Podľa § 226 O. s. p. je pre Krajský súd v Bratislave, ktorému sa vec vracia na ďalšie konanie, právny názor Najvyššieho súdu Slovenskej republiky záväzný.

Toto rozhodnutie bolo prijaté rozhodnutím senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 13. júna 2012

JUDr. Beata Miničová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Hana Segečová